

درگاه

• اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

۲۰ مایس ۳۳۸

نومرو : ۲۷

ایکینجی سنه: اوچنجی جلد

سندن ټولې برهڼا انتشار اېډیورکه مؤلم بر عاقبتک
آغبرانی انسانه باصبور .

« قاپری » په واصلات اېدېخه « سان فرانسېسکو
افندی » خجیفه ټولېور . پورابه قادر مډالونک ترس
طرفی کوریلېوردی . اصل یوز طرفی شمډی . حیاتک
حقیقی جهتی یکی باشلاپور :

اول امرده « سان فرانسېسکو افندی » نک
نمشې بدلنی تأدیې اېدېدېکی اوږه ډکل ، چاتنک بر
کوشه سېنده کېچې یې کچیرېور ... امرلرخی عابدانه
ایفا اېدن لوشاق ، شیمډی خدمتچاری کولډیرمک
ایچن کلوب قاپری وورېور ، « کیفکتر ناصل ،
افندی ؟ » دېه سورېور . ایرتسی صباح اېرکندن
نمش اولویه اېندېرېور . برکیرا آرابه سېله ،
« غازوز شیمډی صدوغی اېچنده » نقل اېډیور .
چونکه قاپری ده نابوچې یوق .

سان فرانسېسکو افندی نک نمشې ، نابولدن
واپوره پندېرېور . تصادفاً واپور توپورقدن کنډیسی
کترین واپور . شیمډی اوقامارده نک گوز قاماشدېرېچې
نوری اچنده ډکل ، اېبارده بولونېور . فقط قامارده
عینی لوکس ، عینی ذوق بردوام : آوزمزل ، لا بلار
پېرېلډېور ، غشی اولوش چیفتلر رقص اېډیور ...
وواپور کېچې نک اېچنده وډالغملر آراسنده
اېرېله پور .

« اولایان شی » موثوق اختلافیلردن « پوریس
ساویتوف » ک اختلافیلره عاندیازېنی نفیس برعادات
رومانی در . مؤلف بعض جاذبانده ، انزله کدره نسکی
زماننده آلمانیه قارشې ، له نین قوتی آلتنده ده ولشه
وزمه و آلمانیه قارشې اوشادېنی رولارله طامتشدر .
فقط اثری اخلاخل حاضرندن ډکل ۱۹۰۵ حرکتندن
بحث اېډیور .

دوستویه فسکی ، « ملوکار » نده تهروروزمک
حکمتی افشا اېډیور . پوراده اېسه دوغودن
دوغوبه بېقهیلرک قارشېسېنده بز . اشخاص اورته
فکری وړه آلیست . هرکس قومیته طرفندن تعین
اېدېن وظیفه یې ایشایه سامی . دوغور ډېرغ وډېکر
اغضالر حقیقی رؤسای تشکیل اېډیورلر ، حقیقی حرکت
ډکلر . ساویتوف ذاتاً بولرله قارشې نفرت حس
اېډیور . حکایده بوانووف شکنده تجلی اېدن اېده
آلیست واخلالې . ژلمه نظراً هر شیدن اول « ذاتی
فداکارلر ، استحقاق حیات ، صداقت » لازم .

« اخلاخل قارشې صداقت وکنډی حیاتنک عقلیسی
هوز روسیه نک مقدراتی اداره اېتمک حقیقی وېرېور .
ناصل که متوالېوز ، کلیسا و حکومت . مطلقه صداقت ده
پوچ وېرمن .

حالبوک بواخلالېلر رهبر لاک اېتمک مدعو اولډېلری
اختلاله درېس ډکل ، خدمتکار اولډېلرخی اونوټورلر .
برنجی آلکساندر زماندنېری « روس قومنده
اختلال وار » سوزی ورد زباندر . فقط رسول -
محرر لردن هېچ بری نه جادایف ، نه تورک نیاف ،
نه دوستویه فسکی ، حتی نده ساویتوف اخلاخلی

اېده آلتنده کی تحولی آکلامادېلر . بری دینده اخلاخلی
آزارکن سیاستی اونوټور ، او بری سیاستی موشوع
بحث اېدېرکن اجتماعی اعال اېډیور ، ډکری اجتماعی
اختلالن بحث اېدېرکن . اقتصاد مسأله سنک حانی
قومونېزم فکرېنک طرېته تعلیق اېدن طاقم « طرفندن
آکلاشیایورډی .

ساویتوف اېسه اساس اوله رق تهروروزی
آلېور . اونک حرکتنده نه قرالېته ، نده کلبسایه
میل یوق ، مع مافیه بولشه وېکله جرمېر جمع عداولنه بېلېر .
چونکه نظر لرنده یا لکز قانی برکایسا ، قانی برصایب
وار .

روس ادبیاتنه ، روسیه خارچنده علاوه اولان
أثر لردن دها برچوق سایه بېلېرز . برس یا قېنلرنده انتشار
اېدن « اوجانسېز دومان » آدی برجموعه اشعار وړ .
عجبا پایسه ده انتشار اېده جک پرده نوا ساحلارېنک
الهامی طاشېسېدی نه اوله جقدی ؟ چونکه مزاح -
هجو طرزنده کی سطرلر ، علی الا کثر کولډیرمکدن زیاده
پورک آخېلرخی احیا اېدن بر ماهېنده ، یدی سکز
آی اول برابنده « بولشویزم کونړنده شعر » عنوانی
برشمر مجموعه یې انتشار اېغشې . اون یدی شاعرک
أثرلرخی طویلایان بو مجموعه ده الک مهم موقی کچن
سنه اچلقدن توان آلکساندر بلوق اشغال اېډیورډی .
بومجموعه نک بوتون شعر لرنده یکی حیاتک مشکل وآچی
ایزلی کوزه جارېور .

« سوبېتلر روسیه سېنده اوچ سنه » ډولک
کونړده بارسده انتشار اېتدی . مؤلفی سترکېف
ادبیات عالمده یانچې برسېا . اثر سویت اداره یی
آلتنده اوچ سنه لاک حیاتک حکایه یی در . مؤلف
طرف فکر لاک اېډیور ، نالکس ډورک لایخصی بولشه وېک
کایات تشرېحیه یی آراسندن آله جق بعضی اصولر ،
قانونلر واردر ، بولشه وېکله برشی ابداع اېتدېلرسه
بیله - هېچ اونازسه - ماضی اېله آتی آراسنه آشیاماز
برحدود خطی جکدېلر . مؤلفک واخلده اېله باقدېنی
جهتده شورد :

له نین وپارانې طبعی ، متفکرلر و نظریات واضملری
اېله بولرک اطرافنده کی حېدودلرکی ، استقباله ډکل
ماضی به عائددرلر . بوتون اداره طرزلری دنیا کی
اسکی ، ظلم بر استبداد مطلق . اېلک سنه
تهرورک موقت اولډېغه اېنایله بېلېرډی . فقط شیمډی ؟
سارکېف ډیورک :

« فقط شیمډی بېلېورک سوویت حاکمیت
نه قدارموقت اېسه تهرورده اوقدار موقدر ، برېندن
آرېلاماز . ناصل حکومت مطلقه آسایشی و امنیت
عمومی یې تأمین اېچن موقت نظامات اولان پایدار
اوله مازسه له نین ده ټولېله موقت تهرور اولان
موجودیتې ادامه اېدېدل بشرک شخصیتې قومونېزمه
منقاد دکادر . اشخاص اېتدیرمک اېچن تدهش بېره
حال لازمدر . انسان انسان اولډېغه ، له نین وپارانک
تجربلرېته مطلق برسورر حاله کله کچې جبر و تضیق
قائماز . »

سهرېه کف اورته صنفک ، منورانک ، عمله نک
نلر غائب اېدېدېکی ، ناصل مضحکل اولډېغی آکلا
تیور . برچوق صنعتدن سوکرا اوزون مدت خسته
بافېجریاتی اېتدیکندن صبی مسائل حقنده دها موثوق
معلومات وېرېور . ونهات له نینک شو سوزی
خط لاریور :

« کله سوسیالېزمه غلبه اېده جکیم دېه تېدېد
اېډیور . »

شایان دقت أثرلر مېاشنده بارسده طبع اولان
« اوجنې روسیه » اېله برابنده نشر اولان « له نین
قرالېنده » نام کتابلری سایا بېلېرز .

اوجنې روسیه روس مهاجرلرېنک تأسیس
واعاده اېتمک تخلیده بولندېلری روسیه در . برنجی
روسیه سوویت آلتنده قالان ، اېکچېسی بوتون
دنایه داغلامش مهاجرلر ، اوجنې روسیه ده استقبا
لده کی روسیه در . مؤلف مهاجرلر وخواپلارې حقنده
لام داوراغایور ، ډیورک « یوزللی میلیون احتوا
اېدن یکی روسیایې تأسیس واعاده اېتمک اېسته یین
بزلر اېکی میلیون کیشی بز ، ونه اهمیت وړ ؟ ډیورز .
مؤلف روس هجرتزده لرېنک ، پتېز توکنېز
فرقه مازعاتنک روحی موفقیتله آکلا تیور :

« بر پرده یدی کیشی اولساق ، یدی فرقه
اولورز . اوراده قالان روسیه ده یکی صنف واسطاک ،
یکی نور طبقه لک دوغدېنی اېستدکچې اهمیتېز عد
اېډیورز . و بوتون مناقشله بېره حال شو کله لره
باشلاپور : روسیه تأسیس اېدېلخه »

ودتلاگېن اخلاخل قارشې واقع اولان حرکتندن ده
بحث اېډیور . قولطاق دندیکېن ، بوده نیچ قوای
انضاطیه یی موقی اولمادی ، اوله مازدی . شرايط
حاضرده ، یوزللی میلیون سکته نک آرزو و طرابانی
اوکنده ، و ماضی به عودت امکانسنزانی قارشېسېنده
موقیت برېس نک کولوسسایه جکېکی او سردار لره
بیا اېرلرډی . سل ل .

تیاوړو

رشاد تودی بک : سومک حق ، پیس ۴ پرده ،
اوله ظن اېډیورمک رشاد نوری بک ده پېسېنه ،
بر دقیقه جی اولسون ، « زنبق » اسمی وېرېکی
دوشونش ، فقط چاپوچق خاطرېنه کلن سېلېرلر
پو اسمی برافش و « سومک - حق » فی انتخاب
اېغشدر . اشته کوزلر برکله که قامنک اوجنه کلن هر
محرر برلظه دورېور ، پرېنه باشقه برشی بولایچون
اونی چېرېور . بوجالنه وخته قدار سورده جک ؟ هانکی
قدرتلی ، بر محرر بزه برکون بولکېکی ، بوتون صفونی
واصاتی اېله اعاده اېده جک ؟ ... بونی رشاد نوری
بکدن امید اېده بېلېرک . بوبېسده اوکله ده کی
نزامتی ، رقتی اعاده اېده بېله جک بک اعلا بر واسطه
اولایا بېرډی . فقط مادامک محرر بونی اېسته مېش ،
بو جرختی کوزه آلامش ، نه دېه بېلېرز ؟

اثری اولوب ایکی سنه در اوچ سرکیده کوروب طایفه‌قلری «ا کسه» رسمی ینه بو سرکیده در . کورده چکی کلر بو یورسون ! بترمه دن شو معاهده . مزی ده قید ایدلم . بو سرکی انسانه هم بر رسم سرکیسی ، هم ده بر اجزا خانه دولای حسنی وریور . «ناتورورت» دییه آسیلان او لوجه لرده سیرچینک نظر تقدیرینه عرض ایدیلن اشیا بوش علاج شیشه لری ، قاونوزلر ویاری دولو صو باردانلریدر . بو سرکیده تقدیریه ذکر برشی واره اوده ، صبیح ، شرف وشفیق اسمنده کی کنجلیک رسمری در . . . د . م . م .

حرب عمومی به دأثر

قامت مقام شریف بك : ساری قامیش ؛ موسیو دونه ؛ ویش قانالی آرمیش .

کین مقاله ده (درگاه ، نومرو : ۲۵) حرب عمومی به دأثر بزه تألیف اولنان اثرلردن بحث ایدرکی عددرلرینک مشکلاته بکری به بالغ اولماسندن شکایت ایدییوردی . بونی مان هرکس تصدیق ایدر . یدی سنه در اینجه چاپلاوب دوردینمز باورنک بوقادار آرز ثرله استقباله دوری شبهه سیز بزم ایچون چوق آغیر بر قصوردر . چناق قلمه به دأثر الیزده (بکی مجموعه) نك فوق العاده نسخه سیله فرانسه زجه دن ترجمه ایدیلن برجلدن باشقه نه وار ؟ حالبوکه اوکده دوران بر قانالی غده بالکن فرانسه ساحه اشغالنه عائد یازیلش ۱۷ مختلف کتاب اسمی وارد . انکلیز . جهده بر اوقادار کتاب اولدینی ینه عینی قانالوغدن آکلایوروز . سپرلرده دوکوشن ضابطردن ، قرار . کاهده بولناتلر وبحریه به منسوب اولانلره قادار ال قلم طوانن ضابطلر مختلف کوروشلرله خاطرات سورتنده ووقاتی تثبیت ایشلر .

اوقاق بر مثال اولارق چناق قلمه بی ذکر ایتدک . دیگر جهه لرده عینی وضعیت گورولوبور . قافاس جهه سنه عائد بردانه قامت مقام شریف بک (حرب عمومی بدایتده اوچینجی اردو) نایله ساری قامیش ده ک احاطه مانوراسی و میدان محاربه نندن باعث اثرندن باشنه برشی یوق . اگر تاریخ حرب قومیسرونک یازاجنی یوزلرجه جلد کاپانی بکارسه ک بو انتظارمن شیره قادار سورور . داهال المزه بالقان حربه دأثر مدون بر کتاب یوق . اجنبی محررله بر قاق عسکرک شخصی نشریاتی اولامش اولسه یدی ، اوندده صفرالید قالاچندق .

*

شریف بك كتابنه یازدینی بر مقدمه ده ۲۰۰ صفحه اتی اثرینک تخری شویله جه خلاصه ایدور ؛ « ساری قامیش احاطه مانوراسی ، اوچینجی اردونک بو مانوره به تقدم ایدن بر ییق آی طرفنده روساری طوبراغزدن سوکوب آناماسی یوزندن چیمدی » دیور .

ایشته بویه تهاکلی برتزی محرر بزه ایکی برده نك هرجانی آره سنده صوتیور . بوجر اتکار تزارک اتی ویا کوتو اولدینی هر حالده بوستونلرده تدقیق ایدر ک دکار . بالکن په سك اصلاً چوق استاد ایکی محرر اثری اولایی وتورکجه به رشاد نوری بك طرفندن عینی اوستافله نقل ایدیلایسی . موفیقینه سبب اولمشدر ، دینله بیلیر . بالکن سولک برده قیصه اتی ویراز آلاغه دوران تطبیقی ایله جان مان لزوم سز کی . اصلنده کی کی نه معطر سورننا ساحلاری ، نه بر سورو عاشق ومعشوقه لره نده طلاق شکلی قانونیسی اکنساب ایدیلایسی ایچون اوچ سنه نك انتظار وار .

اویونک عینه نك کنجه : راشد رضا بك روانی مکمل بایدی . نورالدین شفق بکله الیزا ینه مجیان خام عمومیتله وبالخاصه اعتراض صحنه سنده فوق العاده ایدیلر . اگر پیس انشا و تخریرنده کی موفقت نسیتنده اتی اولادیه بونده یکنه قباحث - حتی دینه بیایرکه ذهلره براز دورغون حس ویرمکله سانی اولان شی . په سك الك اساسی قهرمانی اولایی لازم کان ، حق فرانسجه سنه اسمی ویریلن ، باکر فیز رونلی یابان صنعتکارده یدی . کوکل بوقادار ایستردی که بالکنز اوکجه ایچون اولسون الیزا ینه مجیان خام کی بر صنعتکارمن داهال اولسایدی . حسن احسان

رسم

صنایع نفیسه . مکتبی ارکاک و قیز طلبه سنک شهزاده باشنده آجیدینی سرکی زیارتدن سوکره بو سطرلری یازارکن نه کوردیکیزی ، نه بکندیکیزی خاطر لایق ایچون نه یازیق که بونون غیر غرض نتیجه سز قالدی . شو قناعتده بزرگه طلبه ایشلردن عمومی سرکی یازداز ، باخود بابایر . ده هیچ بر تقدیر بکلانما . می موافق انصاف اولور . آتلیده جین وشریر سیه حصر و صرف ایداسی لازم کان زمانک بویه سرکی کشادی ، سیرچی به انتظار وشفیق مناشه لرله کیمرلش اولسی صنایع نفیسه مکسندن برشی بکلیتلر ایچون بر داغ درونددر . بو مؤسسایک بر مکتبه بگزده می زمانی کلش حتی یکمیشدر .

بو سرکیرک نه حزن بر مقصده آتلیده لری بیایوروز . طلبه بو مذبحانه تشبیلرندن ذره قدر مؤاخذه ایدیلایمی

طلبه افندیلرک رسمری اعلا ! فقط قاچ سنه دن بری عینی طرزده و عینی درجه ده اعلا ! طلبه خاطرمن استعدادلی ! فقط قاچ سنه دن بری عینی صورتده عینی درجه ده استعدادلی ! یا اونلر ایلرله یور ویاخود ترس استقامتده کیدن بر ترنك نچره سندن باقانلر کی کوزمن اونلرک سرعتی نسیتنده کر بله یور . یوقسه قادین جفنده کی قناعتده عجب افلاطون عقی میدی ؟ قارلرله تشبیر ایدرم . طلبه خاطرلردن برینک

پهر ووافله غاستون لورونک په عینی رشاد نوری بک . مهارتکار بارملری آره سنده خالی تبدیلاته اوغرامش . شبهه یوق که برلر حیازه تطبیقی ایچون پایمالش شیلر . ورشاد نوری بك بونلرله شیددی به قادار صحنه لرلرده کوردیکمز مترجم - منقول پیس صاحبزاده کوزدل بر نمونه ویرمش اولدی .

ایکی باشاق مشوسی آره سنده محاصره ده اولان دوقثور حسین رفیق بکی باشالردن برینک نکالی قیزنه عاشق بولوروز . باشا کندن باشقه سی دوشونه جک کی دکل : استقباله قادین اوکا اونده اوتوز بش یاشندن اون یدی یاشنه قادار بوی بوی اوچ قیزله خیر الحلف اولرق تیش بر اوغلی اولدینی خارلرله یور بیه . هم دوشونه جک نه سی وار .

قیزلردن بری ، صاف و حزن بکارتیه صواحه عهداتیش . دیکری زنکین بر مصرلی به نکاح ایدیلش فقط مصرلینک امید ایشدکاری کی چوق زنکین اولادینی کی اوستاک ایکی دنه داهال قاریسی اولدینی میدانه چتیه آیراق ایچون قاپلی باجالی اولشلر . اوغله کلنجه اوده کندی کو بکی کندیسمش قوموشلردن تیار بر باشانک قیزله ایشی بولنه قومیش نامزد . نه دوشونون ؟

ایشته ایک برده ده براز آغیر فقط مکمل بر وشوخله اشخاصی و وضعیتی بویه به کوربیوروز . ایکنجی اوچینجی برده لرده وقعه برنجینک دورغونلغه نسبتاً سرحله جریان ایدییور . نکاح عرقه سنده تیار باشا ، بك سوزدن نکول دکاسه بیه ، ازدواجی بر مدت ناخیر اتمک ایستدیور آغندن بر سوز آلامبورلر . نهایت داماد بك مستقبل قاتی بدری صیقشیدر بیور ، اوکره نیورکه : مصرلی به نکاحلی اولان قیز قرده شی دوقثور حسین رفیقله باقمی قولوبه سنده ملاقاتلرده بولور . باشا ایله اوغلی هم متحیر هم غفور قیزجری استیجاب ایدییورلر . زوالای اولا بو وائلاردن قوروتولمه چاپلایور . فقط سوکرا بونون غرورینی ، جرانی طویلا به رق اعتراف ایدییور . روحی ، وجودی ایسته دیکی طرزده قوالاقتی ، سعادتیه ، ذوقه آشنا اولتی کندیسنک بر حقیدی .

بابا ، اوغلاک حدنلری بك اعلا تحویل اولور ، انواع شتوم ، اعنت و تحفیرله قیزجری خیر یایورلر . فقط ایشته بو آند آبلای دوغرایور ، و حزون باشنی قالدیرارق ، بوسه نه در طاماش دودانلری آراسندن : « اومت ، دیور ، و دیه نك حق وار » و حزن بر آدا ایله شیددی به قادار کیسه نك علاقه دار اولرق آراشدیرمادی بی باسارینی ، حیانتک انهداملرینی آکلایور ، نهایت بر ارکاک حیانتن نه درجه ذوقاب اولتی - حتی ایسه قادینکده بو حقه مالک اولدینی سولایور و قیز قرده شه « کیت ! سعادتیکه دوغرو کیت ! ! ! مسعود اولتی حقکرد : بونی سکا بن اوددم . » دیه جبارت وریور .